

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

SVAZU KNIHOVNÍKŮ A INFORMAČNÍCH PRACOVNÍKŮ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2009

Zpráva Komise SKIP pro zahraniční styky

V úvodu zprávy Komise SKIP pro zahraniční styky stejně jako v předchozích letech poznamenává, že zahraniční spolupráce Svazu je záležitostí jeho vedoucích orgánů a celé organizace, že Komise v ní plní a může plnit pouze pomocnou, informační, koordinační a zprostředkující úlohu.

Mezinárodní spolupráce SKIP se rozvíjí v několika rovinách a okruzích:

- práce v mezinárodních organizacích, resp. účast v mezinárodních programech na centrální úrovni
- spolupráce s profesními spolky v zahraničí na centrální úrovni
- partnerské vztahy s profesními spolky v zahraničí na úrovni regionů
- spolupráce se zahraničními kulturními institucemi v České republice

1. Činnost SKIP v mezinárodních organizacích, zejména v rámci IFLA a EBLIDA

1.1. Činnost v rámci IFLA

Významný úsek v činnosti SKIP představuje působení v rámci Mezinárodní federace knihovnických sdružení a institucí (IFLA). V roce 2009 pokračovaly v působení v orgánech IFLA – stálých výborech sekcí dvě členky SKIP. Ve stálém výboru Sekce IFLA pro veřejné knihovny je členkou od roku 2005 kol. L. Nivnická, opětovně zvolená v roce 2009 na období do roku 2013.. Ve stálém výboru Sekce IFLA dodávání dokumentů a sdílení zdrojů pracuje již od roku 2003 kol. J. Pospíšilová (nyní již ve druhém období, do roku 2011).

K zachování možnosti aktivního zapojení SKIP do práce v IFLA v roce 2009 významně přispělo svým grantem v rámci programu Knihovna 21. století Ministerstvo kultury ČR. Ve značné míře se na umožnění této oblasti mezinárodní knihovnické spolupráce podílejí i domovské instituce jednotlivých kolegyní, Knihovna Jiřího Mahena v Brně a Národní knihovna ČR. Obě kolegyně se v srpnu zúčastnily Světového knihovnického a informačního kongresu – 75. generální konference a shromáždění IFLA ve dnech 23. – 27. srpna 2009 v Miláně (v Itálii). Prvně jmenovaná kolegyně se také zúčastnila tzv. předkonference v Turíně a dalšího pracovního zasedání stálého výboru sekce v St. Petěrburgu v Rusku. Poznatky z jednání a svých knihovnických cest vůbec uplatňuje rovněž ve své přednáškové činnosti.

Působení v IFLA umožňuje stálý a živý kontakt s profesním vývojem v globálním měřítku, a to nejen z hlediska jednotlivých oblastí úzce odborné činnosti, ale neméně i z hlediska jeho širších společenských souvislostí.

1.2. Činnost v rámci EBLIDA

Evropská kancelář knihovnických, informačních a dokumentačních sdružení (EBLIDA) představuje platformu, jejímž prostřednictvím knihovnická a informační obec uplatňuje zájmy své profese i svých klientů na evropské (evropskounijní) scéně. SKIP si byl vědom, že zapojení do její činnosti je žádoucí, problém však představovaly možnosti hradit náklady na aktivní členství v této organizaci. V této situaci vyšla EBLIDA zvláštním způsobem SKIP

vtříc a umožnila mu členství za podmínek odpuštění členských příspěvků na počátku členství a jejich postupného zvyšování v letech následujících (200 EUR v letech 2010-2012, poté v plné výši – na úrovni asi 1400 EUR). V roce 2009 tak SKIP mohl naplňovat své členství. V tomto rámci se předseda Komise SKIP pro zahraniční styky kol. Matušík zúčastnil [17. zasedání Rady EBLIDA](#) a [související konference Knihovní politika pro Evropu](#) ve dnech 7. – 8. května 2009 ve Vídni.

1.3 Činnost v CERTIDoc

SKIP v roce 2009 nadále aktivně působil v konsorciu [CERTIDoc – Evropském programu certifikace kompetencí v oboru knihovnických a informačních služeb](#). (Více viz zpráva Komise pro vzdělávání.)

2. Spolupráce se zahraničními knihovnickými spolky

2.1. Francie

Vrcholného jednání francouzských kolegů – 55. kongresu Spolku knihovníků Francie (Association des bibliothécaires de France – ABF) v červnu 2009 v Paříži se zúčastnila [kol. J. Burgetová](#).

2.2. Rakousko

V září 2009 se na pozvání Sdružení rakouských knihovnic a knihovníků (Vereinigung Österreichischer Bibliothekarinnen und Bibliothekare - VBÖ) zúčastnil [30. rakouského Bibliothekartagu \(knihovnické konference\) v Grazu/Štýrském Hradci](#).

Na základě dohody s VÖB se v září uskutečnil týdenní studijní pobyt kolegyně M. Machatové (region Velká Morava) v Univerzitní a zemské knihovně Tyrolsko v Innsbrucku (Universitäts- und Landesbibliothek Tirol) a v Univerzitní knihovně Technické university ve Vídni (Universitätsbibliothek der Technischen Universität Wien).

Na základě dohody se Svazem veřejných knihoven Rakouska (Büchereiverband Österreichs - BVÖ) se v listopadu uskutečnil týdenní studijní pobyt kol. J. Sikorové (region Velká Morava) v Městské knihovně ve Štýrském Hradci (Stadtbibliothek Graz).

2.3. Slovensko

Vztahy tradičně dobré spolupráce pokračovaly, zejména ve formě průběžného vzájemného informování o aktuálních problémech působení knihoven i činnosti knihovnických organizací, jakož i ve formě setkání na knihovnických akcích v našich zemích i v zahraničí. Zástupkyně slovenských profesních organizací se zúčastnily konference Knihovny současnosti v Seči. Předseda SKIP kol. Richter se 9. prosince 2009 zúčastnil valné hromady Spolku slovenských knihovníků a vystoupil na ní na téma Současné trendy v českém knihovnictví a celostátní projekt vzdělávání knihovníků v České republice od roku 2010.

2.4. Dánsko

Ve spolupráci se Sdružením knihoven Dánska (Danmarks Biblioteksforening) byl v říjnu 2009 uspořádán knihovnický studijní zájezd do dánských (a švédských) knihoven. Dále o něm – viz část 8.

2.4. Bělorusko

V návaznosti na přednáškové turné kol. Banzetové v Bělorusku v roce 2008 přijela do Česka na návštěvu skupina běloruských knihovníků. Viz také zpráva regionu Karlovy Vary.

3. Partnerské vztahy s profesními spolky, resp. knihovnami v zahraničí na úrovni regionů

Právě v mezinárodní spolupráci na úrovni regionů spočívá podstatná váha jejího významu. Následující přehled je bohužel neúplný – některé regiony podklady pro zprávu nedodaly nebo dodaly jen v kusé podobě. Soustředí se na vlastní svazovou činnost. Zajímavé informace o mezinárodní spolupráci knihoven (jež jsou kolektivními členkami SKIP) jsou uvedeny ve zprávách vystavených na webu SKIP¹.

3.1. Mezinárodní spolupráce v regionu Praha

Členky SKIP se ve významném počtu zúčastnily zájezdu do dánských a švédských knihoven. Pražské knihovnice se významně podílejí na práci Frankofonního klubu SKIP.

3.2. Mezinárodní spolupráce v regionu Střední Čechy

Kolegyně aktivně působí ve Frankofonním klubu SKIP. Členky SKIP se ve významném počtu zúčastnily zájezdu do dánských a švédských knihoven.

3.3. Mezinárodní spolupráce v regionu Jižní Čechy

Mezinárodní aktivity jihočeské regionální organizace SKIP jsou již tradicí. Bohužel, tentokrát region nedodal podklady.

3.4. Mezinárodní spolupráce v regionu Plzeň

Hlavní aktivity na poli mezinárodní spolupráce se realizují prostřednictvím činnosti oddělení zahraničních knihoven Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje v Plzni.

3.5. Mezinárodní spolupráce v regionu Karlovy Vary

Členky SKIP se ve významném počtu zúčastnily zájezdu do dánských a švédských knihoven.

Knihovny kraje průběžně spolupracují s německými kolegy, zejména v rámci styků se sousedícími regiony, na přípravě společných projektů.

Krajská knihovna zajistila program exkurzí a mítinků pro skupinu běloruských knihovníků, kteří opětovně navštívili Česko a region v návaznosti na přednáškové turné kol. Banzetové v Bělorusku v roce 2008 (viz část 8.2.).

V prosinci 2009 bylo KK KV uděleno mezinárodní ocenění [JODI Award](#) v kategorii Digitální přístup on-line, porota přihlížela ke všem službám, které knihovna poskytuje handicapovaným občanům, zejména neslyšícím a nevidomým. Více na odkázané webové stránce.

3.6. Mezinárodní spolupráce v regionu Liberec

Těžiště velmi rozvinuté mezinárodní činnosti krajské knihovny a dalších knihoven Libereckého kraje spočívá v rámci akcí Euroregionu Nisa-Neisse-Nysa, která se realizuje zejména prostřednictvím *EUREX* „Knihovny“ – pracovní skupiny českých, polských a německých knihoven v Euroregionu Nisa-Nysa-Neisse – se zástupci KVK v Liberci, Městská knihovna Česká Lípa, Městská knihovna Jablonec nad Nisou, Městská knihovna v Rumburku, Grodska Biblioteka Jelenia Góra, ERN Zittau, Landratsamt Löbau-Zittau. Zde je třeba uvést konferenci na téma „Obecní knihovny - potenciál a perspektivy. Činnost malých obecních

¹ Pokud byly zprávy o mezinárodních aktivitách regionální organizace, příp. i knihoven v kraji podány v podobě dokumentu, jsou vystaveny na stránce <http://skip.nkp.cz/mezReg.htm>.

knihoven v Euroregionu Nisa-Nysa-Neisse“, které se zúčastnilo na 50 knihovnic a knihovníků z těchto tří zemí. Zaznamenat třeba i kurs češtiny pro cizince pořádaný v krajské knihovně. Další údaje o činnosti – viz ve zvláštní zprávě na webu SKIP.

3.8. Mezinárodní spolupráce v regionu Východní Čechy

V mezinárodní činnosti knihoven z oblasti Východočeského regionu se v roce 2009 tradičně profilovala spolupráce s knihovnami v Polsku a na Slovensku, ale i v Rakousku: vzájemné návštěvy, účast na akcích a studijní pobyty v partnerských knihovnách, soutěž pro děti. Mezi početnými aktivitami náleží uvést pokračující soutěž dětí z Pardubic, Vratislavi a Vídně a dlouholetou spolupráci mezi knihovnami v Hradci Králové a Banské Bystrici (jejímž obsahem jsou početné vzájemné návštěvy na pořádaných akcích i studijní pobyty), v Chrudimi a Prešově (výměna lektorek na konferencích, účast na soutěži v Prešově), v Hronově a Kudowě Zdroji (projekt rekonstrukce obou knihoven „U nás – spolupráce knihoven měst Hronov a Kudowa Zdrój“ financovaný EU), v Broumově a Nowé Rudě (mj. setkání s polskou autorkou, konference na téma „Regionální literatura z obou stran hranic“, čtenářský zájezd do Polska), v Lanškrouně a Dzierzoniowě (mj. dětské výtvarné soutěže). Regionální výbor zorganizoval v červnu 2009 úspěšný zájezd do Bretaně s návštěvou nové budovy „Les Champs-Libres“ v Rennes, v níž je umístěna také mediátéka. Více o konkrétních aktivitách – viz zpráva regionu na webu.

3.9. Mezinárodní spolupráce v regionu Velká Morava

Stálý mezinárodní rozměr má činnost kolegyně z dětského oddělení Knihovny B. B. Buchlovana v Uherském Hradišti při pořádání již tradiční Noci s Andersenem, již se účastní také zahraniční knihovny.

Aktivity Knihovny Kroměřížska zasáhly Slovensko a Rumunsko (mj. zajištění programu pro dvě rumunské kolegyně v knihovnách v ČR), knihovna je koordinátorem projektu s účastí 6 zemí (ČR, Slovensko, Madeira-Portugalsko, Itálie, Rumunsko, Polsko).

Předsedkyně regionálního výboru kol. L. Nivnická se jako členka Stálého výboru Sekce IFLA pro veřejné knihovny zúčastnila v srpnu Světového knihovnického a informačního kongresu v Miláně; se svými poznatky ze svého působení v IFLA seznamuje kolegyně a kolegy na přednáškách (viz 1.1.).

3.10. Mezinárodní spolupráce v regionu Severní Morava

Region Severní Morava má tradičně bohaté mezinárodní aktivity, v první řadě přeshraniční spolupráci s polskými knihovnicemi na Těšínsku a Karvínsku, jakož i v Českém Slezsku; mezinárodní aktivity kolegyně a kolegů se ovšem neomezuji jen na uvedený směr, ale zaměřily i na Slovensko. Příslušné jsou mezinárodní aktivity Městské knihovny Český Těšín (dohoda s partnerkou v Cieszyně o vzájemném poskytování služeb jejich uživatelům, mezinárodní festival „Čtení nad Olzou“, dětská autorská soutěž, vzájemné účasti na konferencích). Z řady dalších aktivit třeba uvést společný česko-polský projekt „Poznajmy sie“ Knihovny Petra Bezruče v Opavě s polskými partnery „pro nejlepší dětské čtenáře“, tradiční mezinárodní dětská literární soutěž knihoven tří zemí (Książnica Beskidzka Bielsko - Biała, Polsko; Krajská knihovna v Žilině, Slovensko, a Městská knihovna Frýdek - Místek, Česko), výměny výstav 5. ročník soutěže „Koloběžka“ v rámci spolupráce knihoven v Jeseníku, Šumperku a Nyse, návštěva pracovníka vratislavské univerzitní knihovny p. Węglowského v řadě knihoven, další ročník mezinárodního semináře pořádaného Knihovnou Univerzity Palackého v Olomouci na téma „Knihovna a architektura“. Více o tom ve zprávě na webu SKIP.

4. Spolupráce se zahraničními kulturními institucemi

4.1. Spolupráce s Goethe-Institutem (Goethe-Institut Prag)

Tradiční spolupráce s Goethe-Institutem (GI) Praha má trvale profesní náplň na vysoké úrovni. Jejím těžištěm v roce 2009 byla příprava a vydání brožury s materiály celodenního odborného semináře na téma „Společné cesty. veřejné knihovny ve střední Evropě a skupiny obyvatelstva ohrožené sociálním vyloučením“² konaného ve vzájemné spolupráci v roce 2008, a to s jejich zněním v obou jazycích. Vydání zajišťovaly kolegyně z Knihovny města Ostravy. Jde o činnost související s projektem „Romaňi kereka – Romský kruh“, před lety iniciovaným právě Goethe-Institutem, který o následující působení takto vzniklé knihovny projevuje trvalý zájem.

Goethe-Institut zajistil (včetně tlumočení) lektorku na konferenci Knihovny současnosti v Seči v červnu 2009. Vystoupení paní Hannelore Vogt, ředitelky Městské knihovny v Kolíně nad Rýnem na téma „Knihovna jako oáza služeb? – Koncepce managementu a vedení orientovaného na zákazníka“ (StadtBibliothek Köln) se setkala s obzvláště příznivým ohlasem.

4.2. Spolupráce s Francouzským institutem (Institut français de Prague)

Tradiční velice dobrá spolupráce s Francouzským institutem se reálně rozvíjí po linii Frankofonního klubu, jehož činnost Francouzský institut aktivně podporuje. O kulturních aktivitách Francouzského institutu v Praze jsou členové SKIP pravidelně informováni.

5. Frankofonní klub SKIP

O činnosti Frankofonního klubu viz samostatná zpráva.

6. WWW stránky SKIP o mezinárodní spolupráci

V roce 2009 pokračovala publikační činnost na blogu Aktuality ze světa, a to díky aktivnímu přístupu členky Komise pro zahraniční styky a redaktorky jejích webových stránek, kol. Lindy Jansové. Žádoucí by ovšem byl aktivní podíl dalších členek a členů SKIP. Na stránkách mezinárodní spolupráce se vystavují [zprávy účastníků cest do zahraničí](#) (resp. odkazy na ně) i [přehledy o práci regionálních organizací s mezinárodním aspektem](#).

7. Podpora činnosti centra

Průběžnou součástí práce Komise je podpora komunikace a korespondence předsedy, příp. dalších představitelů SKIP se zahraničím, zejména zpracováním konceptů a překladů dopisů, ale i dalších materiálů (informací).

8. Práce Komise SKIP pro zahraniční styky

8.1. Vnitřní fungování Komise

Komise v roce 2009 pracovala v již zavedeném režimu – především v pracovní skupině (předsednictvu) v Praze, spíše v omezené míře pak v plénu, jež se v roce 2009 nesešlo (náhradně se má sejít začátkem února 2010).

2 Společné cesty : veřejné knihovny ve střední Evropě a skupiny obyvatelstva ohrožené sociálním vyloučením : mezinárodní seminář Ostrava, 10.-11.11.2008 = Gemeinsame Wege : Öffentliche Bibliotheken in Mitteleuropa und die von sozialer Ausgrenzung bedrohten Bevölkerungsgruppen : Internationales Seminar Ostrava, 10.-11.11.2008 / [odpovědný redaktor svazku Miroslava Sabelová]. -- Praha : Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky, 2009. -- 87 s. : barev. il

Dodané zprávy členů ze zahraničních cest jsou vystavovány na webu SKIP (<http://skip.nkp.cz/mezCes.htm>).

8.2. Studijní knihovnický zájezd do dánských a švédských knihoven

Na základě pozitivní zkušenosti ze studijního knihovnického zájezdu do nizozemských knihoven (a německé) v roce 2008 PVV SKIP rozhodl o uspořádání zájezdu do severských, konkrétně dánských a švédských knihoven, který se také ve spolupráci se Sdružením knihoven Dánska (Danmarks Biblioteksforening) a paní Zuzanou Helínsky, působící ve Švédsku realizoval ve dnech 26. – 29. října 2009 (Královská knihovna v Kodani – Černý diamant a knihovna Fakulty humanitních a sociálních věd - a Univerzitní knihovna v Lundu, veřejné knihovny v Kodani, Kodani-Vanløse, Malmö, Lommě, Middelfartu a Koldingu). Zájezdu se zúčastnili 3 knihovníci a 38 knihovnic z celé ČR a 1 knihovnice ze SR, kteří jej – zejména po obsahové stránce – hodnotili pozitivně.

Na základě další dobré zkušenosti bylo rozhodnuto v roce 2010 uspořádat studijní zájezd do francouzských knihoven.

V Praze dne 1. února 2010.

Komise SKIP pro zahraniční styky